

Єдина екологічна платформа "ЕкоСистема"

Заява

про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки від 22.10.2025 р.

Реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі № 22-10-17138-25

Замовник:

Департамент економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної (військової) адміністрації

1. Назва документа державного планування:

Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2026 рік

2. Основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Програма визначає цілі, пріоритетні напрями соціально-економічного розвитку Харківської області на 2026 рік (далі – Програма), а також містить заходи щодо реалізації державної політики, спрямованої на підвищення якості життя громадян. Стратегічна екологічна оцінка Програми дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення, а також використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування. Метою стратегічної екологічної оцінки є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку Програми з метою забезпечення збалансованого (сталого) розвитку території Харківської області. Програму розроблено з урахуванням завдань та положень інших документів державного планування, а саме:

- норм проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік»;
- Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України №695 від 05 серпня 2020 року із змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України № 940 від 13 серпня 2024 року;
- Стратегії розвитку Харківської області на 2021 -2027 роки (у новій редакції), затвердженої рішенням Харківської обласної ради від 24 квітня 2025 року № 1150 -VIII.

Пріоритетні цілі та завдання на 2026 рік: - підтримка державних промислових підприємств та підприємств інших форм власності; - поступове налагодження та/або відновлення діяльності суб'єктами господарювання, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації, за рахунок (у разі виділення фінансування): державної підтримки; обласного бюджету; залучення інвестицій, впровадження інвестиційних проектів; міжнародної допомоги; інших джерел, не заборонених законами України; - сприяння випуску конкурентоспроможної продукції, збільшенню обсягів виробництва на підприємствах оборонно-промислового комплексу області; - сприяння залученню інвестицій; - активізація інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств; - відновлення пошкоджених об'єктів та електричних мереж для забезпечення сталого енергопостачання споживачів області; - відновлення

пошкоджених об'єктів критичної інфраструктури області, які постраждали внаслідок бойових дій; - скорочення споживання підприємствами галузі енергетичних та матеріальних ресурсів для виробництва комунальних послуг, проведення модернізації та переоснащення житлово-комунального господарства; - скорочення понаднормативних втрат води та теплової енергії в мережах; - підвищення рівня благоустрою у населених пунктах області; - покращення екологічного стану компонентів довкілля області та інш.

3. Якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2026 рік передбачає розвиток базових галузей економіки та інфраструктури життєзабезпечення та охоплює усі види господарської діяльності: промисловий, агропромисловий і транспортний комплекси, енергозбереження та енергоефективність, паливо-енергетична галузь, житлово-комунальне господарство та комунальну інфраструктуру, соціальне забезпечення, впровадження заходів територіального планування, освіту, охорону здоров'я, фізичну культуру та спорт; культуру і туризм, охорону навколишнього природного середовища. Програма передбачає реалізацію заходів та проектів, спрямованих на усунення та пом'якшення дії чинників, шкідливих для навколишнього природного середовища та здоров'я населення, забезпечення екологічної безпеки, відтворення та підтримання у належному стані природних ресурсів області. Головними екологічними проблемами, що мають відношення до Програми, є: захист атмосферного повітря; необхідність відновлення та модернізація головних споруд та мереж інженерної інфраструктури (злизова каналізація, централізоване водопостачання та водовідведення), розвиток системи поводження з твердими побутовими і промисловими відходами, збереження природних рослинних ресурсів. За кожним пріоритетним напрямком Програми розробляється низка заходів і проектів, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля. Серед основних заходів Програми, що мають безпосередній вплив на навколишнє середовище, можна виділити: - відновлення діяльності підприємств, що постраждали внаслідок бойових дій; - сприяння у наращуванні ресурсної бази та видобуванні паливно-енергетичних корисних копалин; - відновлення пошкоджених об'єктів критичної інфраструктури області, які постраждали внаслідок бойових дій; - реконструкція та капітальний ремонт мереж водопостачання; - проведення робіт щодо відновлення очисних споруд; - відновлення, реконструкція, модернізація, технічне переоснащення обладнання, очищення викидів від великих спалювальних установок підприємств енергетичної галузі; - вжиття заходів у сфері управління з відходами: будівництво сучасних комплексів управління відходами, які б змогли забезпечити переробку та раціональне використання відходів руйнації, побутових відходів, а також безпечне захоронення останніх, поетапно ліквідуючи (з рекультивацією) існуючі місця видалення відходів тощо. Перелічені вище основні заходи Програми відносяться до видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля у відповідності до вимог статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

4. Інформація про ймовірні наслідки: а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; б) для територій з природоохоронним статусом; в) трансграничні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Серед основних ймовірних екологічних наслідків, пов'язаних з реалізацією Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2026 рік, наступні: а) для довкілля: 1. Атмосферне повітря – можливе забруднення від стаціонарних джерел (сільськогосподарські та комунально-складські підприємства) та пересувних джерел (автомобільний та залізничний транспорт). З метою покращення стану атмосферного повітря в області Програмою розглядається можливість зменшення викидів

забруднюючих речовин в атмосферне повітря за рахунок впровадження заходів по охороні атмосферного повітря; 2. Ґрунти – можливе забруднення, засмічення та порушення ґрунтів від неочищених господарсько-побутових стічних вод, від поверхневих вод та від несанкціонованих місць складування побутових відходів. Основними заходами Програми щодо недопущення та зниження ризику забруднення ґрунтів є реконструкція каналізаційних очисних споруд та вжиття заходів у сфері управління з відходами; 3. Поводження з відходами – можливе забруднення і засмічення ґрунтів, забруднення ґрунтових вод та інше, в зв'язку з незадовільною організацією планової очистки по збору та своєчасному видаленню відходів. Основним напрямком Програми є вирішення питання щодо покращення ситуації щодо утилізації побутових відходів у населених пунктах області, вжиття заходів у сфері управління з відходами; 4. Водні ресурси – можливе забруднення ґрунтових вод від неочищених побутових стічних вод з вигрібних ям приватних будинків, можливе забруднення ґрунтових вод від поверхневих вод. Основними заходами Програми щодо вирішення проблемних питань є реконструкція, будівництво мереж водопостачання, водовідведення та каналізаційних очисних споруд; 5. Безпека життєдіяльності та здоров'я населення – рішеннями Програми передбачено заходи у відновленні, реконструкції та модернізації закладів медичної інфраструктури з впровадженням безпекового компоненту, безбар'єрного та гендерного підходів, використанням альтернативних джерел життєзабезпечення та інші, що позитивно вплине на життєдіяльність населення області; 6. Флора, фауна та біорізноманіття – реалізація проєктних рішень щодо інвентаризації територій та об'єктів природно-заповідного фонду матиме позитивні наслідки для збереження та збагачення біорізноманіття. Проєктними рішеннями передбачається Проведення інвентаризації територій та об'єктів природно-заповідного фонду з метою встановлення їх актуальної цінності та розміру збитків та інш.; 7. Надра – можливе порушення земельного покриву, у зв'язку з реалізацією рішень Програми щодо наращування ресурсної бази та видобування паливно-енергетичних корисних копалин, 8. Клімат – негативні наслідки від заходів Програми на клімат, а також вплив фізичних факторів впливу на житлову зону відсутні. Зміни клімату, що безпосередньо пов'язані з відсутністю активних масштабних впливів діяльності (значних виділень теплоти, вологи) не відбудуться. 9. Ландшафт – негативні ендегенні та екзогенні процеси, явища природного та техногенного походження (тектонічні, сейсмічні, зсувні, селеві, зміни напруженого стану і властивостей порід, деформації земної поверхні) не передбачаються. 10. Матеріальні активи – передбачається впорядкування та реконструкція об'єктів комунального фонду, організацію зон природно-заповідного фонду тощо. Вплив оцінюється як позитивний. 11. Об'єкти культурної спадщини – Вплив помірний. Рішеннями Програми передбачено проведення ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах культури, які постраждали внаслідок збройної агресії РФ. б) для територій з природоохоронним статусом – проєктні рішення матимуть позитивні наслідки. Проєктними рішеннями передбачається Проведення інвентаризації територій та об'єктів природно-заповідного фонду з метою встановлення їх актуальної цінності та розміру збитків та інш; в) трансграничні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – проєктні рішення ДДП не мають впливу.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено

В процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2026 рік будуть розглянуті наступні альтернативи. Зважаючи на комплексність рішень Програми, що обумовлюється необхідністю виконання стратегічних цілей Програми, призначених для різних видів промислово-виробничої, соціальної, рекреаційної, комунікаційної діяльності, здійснюється розгляд виправданих альтернатив планованих рішень. При впровадженні заходів Програми, у порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення. Разом з тим, в процесі здійснення СЕО буде розглянуто наступні альтернативи: «Позитивний сценарій» - формується на основі прогнозних змін та впровадження заходів, передбачених Програмою. «Інерційний сценарій» - формується на основі припущень,

що протягом тривалого часу вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на стан області залишиться незмінним, та «Песимістичний сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки

Для розробки стратегічної екологічної оцінки передбачається: - проведення аналізу існуючих матеріалів щодо стану довкілля; - проведення аналізу існуючих даних, моніторингу стану довкілля для даної місцевості за минулі роки; - статистичний аналіз стану навколишнього середовища за минулі роки.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається розгляд заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для довкілля, що передбачені діючим законодавством та нормативно-правовими актами. Програмою економічного і соціального розвитку Харківської області на 2026 рік передбачені заходи для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування передбачаються наступні заходи: - відновлення і покращення гідрологічного режиму річок Харківської області; - реконструкція та капітальний ремонт мереж водопостачання, водовідведення та каналізаційних очисних споруд; - впровадження екологічно безпечного механізму поводження з побутовими та промисловими відходами; - охорона та збереження об'єктів природно-заповідного фонду та інше.

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку

Стратегічна екологічна оцінка буде виконана відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», статті 5 Закону України «Про державні цільові програми», постанови Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 106 «Про затвердження порядку розроблення та виконання державних цільових програм», зі змінами у звіті про стратегічну екологічну оцінку документу державного планування Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2026 рік, в обсягах, визначених вимогами статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

9. Орган, до якого подаються зауваження та пропозиції та строки їх подання

Зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування – Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2026 рік, подаються до Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації, за адресою: 61022, м. Харків, майдан Свободи, буд. 5, Держпром, 3-й під'їзд, 8-й поверх. На електронну адресу: uek@kharkivoda.gov.ua з темою листа «До заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки». Строк подання зауважень та пропозицій 10 днів з наступного дня після оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2026 рік (відповідно до пунктів 5, 6 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»). Пропозиції та зауваження, подані після встановленого терміну, не розглядаються.

10. Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу SEO:

<https://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/struktura-administratsiyi/strukturni-pidrozdili/717/3228> від 22.10.2025

Замовник/Уповноважена особа замовника:

Департамент економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної (військової) адміністрації/Коновалова Ірина Василівна